

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Državi, kar je njenega!

Nov, svež duh veje v Avstriji. Zgodilo se je, kar je pred leti prorokoval kancler dr. Seipel v svoji sodbi o še nedavno tako priljubljeni priključitveni misli: Če bi napravili ljudsko glasovanje o priključitvi Avstrije k Nemčiji, bi morda večina avstrijskega ljudstva glasovala za priključitev. A ne smemo pozabiti, da se Avstrijci le preradi obnašajo kakor prebivalci starih mest, ki izginjajo pod udarci modernega življenja in modernih zahtev. Na javnih zborovanjih se navdušujejo za modernacijske načrte, v srcu pa jih vedno grize strah, kaj bo s starimi vijugastimi ulicami, s starimi hišami in s prelepimi, z zimzelenom preraščenimi trgi in dvorišči, kjer se proč od modernizma in šundra lahko sanja o lepih starih časih. — Kancler je govoril te besede v času, ko je bil še ves avstrijski narod kot omamljen ob misli združitve z rajhom in ko ni bilo v državi niti ene nemške stranke, ki bi si bila upala tej misli postaviti nasproti misel samostojne avstrijske države. Krasen dokaz visoke državniške sposobnosti rajnega kanclerja je v tem, da so sledeči dogodki v državi dočela pritrdili njegovi dalekovidnosti.

Po priključitveni omamljenosti avstrijskega naroda sledi danes iztrezjenje množice, ki je zopet našla sebe in svojo državo. Seveda je trebalo za iztrezjenje težke Hitlerjeve pesti in njegovih groženj na eni in velikega kanclerja vrednih naslednikov na drugi strani, sicer bi narod še desetletja obupaval nad seboj in izgubljal vero v svojo državo.

Hitlerjevemu carstvu v Nemčiji stoji danes v Avstriji nasproti lepa misel neodvisne, na temeljih oživljenega in prerajenega krščanskega socializma zgrajene države. Zato voditelji zavestno povdarjajo svojevrstnost avstrijskega naroda, ki se je skozi vso tisočletno zgodovino razvijal politično, kulturno in gospodarsko v smeri, ki je različna od razvoja bratskega naroda v rajhu. Zavestno naglašajo zato voditelji naše države, da je avstrijski narod izrazito katoliški in da mu je dana naloga posredovanja med nemškim zahodom in

narodu, kar je njegovega!

Kanclerjeva borba proti Nemčiji.

Kako izgleda narodni socializem v dejanju, o tem molčijo rajhovski listi vsled stroge cenzure, a tem lepše ga zato očituje nastop narodnih socialistov v Avstriji. Pretepi na avstrijskih univerzah, atentati na vodilne avstrijske može, bombe in pekleni stroji, skrito rovarjenje proti državi in omalovaževanje vladnih odredb, to je danes hitlerjansko orožje, s katerim se hočejo polastiti oblasti nad Avstrijo. Ne ustrašijo se hitlerjanci niti najnevarnejših sredstev — meščanske vojne — da strmoglavijo zasovraženega kanclerja. Zato je vlada prisiljena, da varuje neodvisnost Avstrije z najstrožjim postopanjem proti hitlerjanskim protidržavnim elementom. Izgnala

slovanskim vzhodom. To načelo je visoko vzvišeno nad načrtom nasilnega hitlerjanstva, ki bi še Avstrijo rado izenačilo v prusko kasarno, vrglo njene voditelje v zapor in zavihetelo baklo nemškega šovinizma v srednji Evropi.

Slovanske manjšine v Avstriji pozdravljajo novovstajajočo državo in njenega novega duha. Prav posebno pa se veselimo novega življenja v državi koroški Slovenci. Oni del avstrijske države smo, ki je trpel pod očitki iredente in protidržavnosti skozi celih petnajst let, ko si je nemški avstrijski narod sam najbolj dopadal v tajitvi lastne države in v iredentistični misli priključitve Avstrije k rajhu. Naj naša država danes ne pozabi časov, ko so se naši manjšinski zastopniki edini v Avstriji v deželnih zborih izjavljali proti združitvi države z Nemčijo — in želi za to svojo doslednost zasmeh in protidržavne očitke svojih nemških tovarišev! Naj vlada danes ne pozabi časov, ko so naši manjšinski zastopniki edini odklanjali vmešavanje berlinskih krogov v manjšinske zadeve avstrijske države in zahtevali rešitve manjšinskega vprašanja v avstrijskem in krščanskem smislu!

Slovenska manjšina na Koroškem ostane tudi znanprej dosledna svoji lojalnosti napram državi in hoče sodelovati na obnovi katoliške in neodvisne Avstrije. A zato zahteva z vso odločnostjo in s polno upravičenostjo, da izpolni država njene iz taistega katoliškega duha narekovane in od vsega krščanskega sveta odobrene pravice do neoviranega narodnega razvoja. Nemški narod v Avstriji ima nedvomno veliko kulturno poslanstvo napram slovanskemu vzhodu in slovanskim državam-sosedam. A udeležiti ga ima najprej s tem, da v polni meri ustreže upravičenim kulturnim zahtevam svojih narodnih manjšin. Le tedaj si zamore Avstrija ostati zvesta in le tako bo uživala naklonjenost slovanskih narodov in simpatije vsega krščanskega sveta, če bo dala tudi

je preko meje vodjo hitlerjancev rajhovskega poslanca Habichta, aretirala številne nezanesljive državne, upravne in vojaške funkcionarje, deželam je določila varnostne komisarje — za Koroško polkovnika Bargerja —, odredila je najstrožjo cenzuro tiska in zaprla vse domove nar. socialistov.

Vlada ima danes v rokah oblast in neomejeno razpolaga z vojaštvom in državno policijo ter orožništvom. A kljub temu in kljub veleizdajniškemu nastopanju hitlerjancev še ni segla po skrajnih sredstvih, niti ni razpustila njihove stranke in v najgroženejših mestih ni proglasila obsednega stanja. Dovolj je obzirna do svojih nemških bratov v Nemčiji, četudi ji izkazuje svojo bratovsko ljubezen na način, ki mu ga je le malo primere. Da pa se vlada zaveda opasnosti polažaja, kaže kanclerjev poziv na londonski svetovni

konferenci, naj velesile obvarujejo njegovo domovino pred narodnim socializmom, ki grabi po njeni neodvisnosti in svobodi. In velesile so pokazale ob tej priliki izredno razumevanje za njegov poziv ter so odločene posredovati v Berlinu, da ukine umešavanje v avstrijske notranje-politične razmere. Obenem so našo državo še gospodarsko podprle s tem, da so razpisale že dovoljeno posojilo Zveze narodov.

Dr. Dollfusova vlada je danes gospodar položaja v državi. Vendar ni izključeno, da bo z naraščajočim hitlerjanskim terorjem v Avstriji prisiljena, da zahteva proti rajhovskemu nasilju pomoč iz inozemstva. Tako bo inozemstvo imelo priliko, da dokaže svoje zaupanje v avstrijskega kanclerja ter njegovo vlado tudi v dejanju. Prevelik je mednarodni pomen samostojne Avstrije, preočiti so cilji narodnega socializma v srednji Evropi, da bi si vlada ne bila svesta te mednarodne pomoči. In vredna je zamisel samostojne in krščanske Avstrije, da se vlada v skrajni sili te pomoči tudi posluži. Tedaj bo usoda naše države v rokah štirih članic velike antante in držav male antante, ki bodo z dejanskim posredovanjem nedvomno dokazale svoj smisel za ohranitev evropskega miru.

(Kot izvemo ob zaključku lista, je vlada, prisiljena po izpadih nar. socialistov v Kremssu in po nameravanem atentatu na solnograško elektrarno, razpustila narodno-socialistično stranko in vse njene odseke ter prepovedala hakenkreuzerski znak. Da je prepoved povsem utemeljena, kaže teroristični slučaj hitlerjancev v Kremssu, kjer po napadli četo pomožne policije z ročnimi granatami, pri čemer je bilo 16 težko in drugih 16 lahko ranjenih. Odločni korak naše vlade bo avstrijska javnost nedvomno samo pozdravila. Op. ured.)

V Londonu.

Oči sveta so uprte v London, kjer so na svetovni gospodarski konferenci zbrani zastopniki šestidesetih držav. Že po obsegu, še bolj pa izredni nalogi je ta konferenca med največjimi in najpomembnejšimi zadnjega stoletja. Njen uspeh ali neuspeh bo še desetletja čutili v gospodarstvu sveta in narodov. Za preustroj razdrapanih in razkrojenih gospodarskih razmer gre, voz je obtičal v blatu ovir in zaprek. Šest tednov bo trajalo posvetovanje gospodarstvenikov in državnikov celega sveta, potek in izid sta še docela nejasna. A eno je gotovo: če sicer v ničemer, njen uspeh bo vsaj v spoznanju pravih vzrokov svetovne krize. Ta moralni uspeh je konferenci vsekako zajamčen.

Prvo vprašanje, ki ga konferenca obravnava, je vprašanje mednarodnih dolgov. Samo naša država dolguje glasom statistike mednarodne trgovinske zbornice inozemstvu skupno 2.6 milijardi švicarskih frankov, to je približno 700 šilingov na vsakega državljan. Edina Ogrska je med podonavskimi državami še bolj zadolžena od nas. Glasom sporazuma v Stresi in Dunaju se vračujejo dolgovi naše države v blagu in delu. Padec blagovnih cen in povišanje carin na mejah onemogočujeta ta način odplačevanja. Sedaj bo treba ali znižati dolgove v razmerju s padcem blagovnih cen ali povišati cene v razmerju višine dolgov. Problem, ki se tiče tudi ostalih zadolženih držav! Za našo državo je nadalje velikega pomena, da se podaljša odplačilne roke, ker je cela tretjina dolgov kratkoročnih. Ni sicer pričakovati, da bi konferenca vodila do končno veljavne rešitve za posamezne države, lahko pa nudi podlago za bodoča pogajanja med po-

sameznimi državami. Nudi predvsem s tem, da ustvari med državami potrebno zaupanje.

Drugo je vprašanje denarja. Šiling je stabilen, a njegova stabilnost je zelo draga. Medtem ko si Anglija in Amerika dovoljujeta delno razvrednotenje denarja, da poživita izvoz domačega blaga, so male države prisiljene, da varujejo svoj denar pred vsako nevarnostjo. Med Anglijo in Ameriko ter malimi državami je ta razlika, da razpolagata z zadostnim zlatim kritjem, dočim kopni zlata zaloga malih držav neprestano. Zato morajo male države postavljati nepregledno vrsto deviznih odredb in obenem mirno gledati, kako se krči domači izvoz in večja inozemski uvoz. Politika denarnega razvrednotenja je sicer tudi za velike države za daljšo dobo neznosna, prej ali slej bo treba stabilizacije vsega denarja, dotlej pa lahko tekmujejo velike države, katere denar bo brez nevarnosti dosegel najnižjo stopnjo. Konferenca lahko rodi uspeh, da se velike države zedinijo v točki končnoveljavnne stabilizacije denarja in ta uspeh bo posredno koristil tudi malim državam. Zedinile pa se bodo le tedaj, če si bodo gotove medsebojne zvestobe.

Tretji problem londonske konference je v odstranitvi ovir mednarodne trgovine. Carine se naj ali odpravijo ali vsaj znižajo. Mala naša država igra v tem pogledu precejšno vlogo s svojim stališčem, naj se malim državam, ki niso po lastni krivdi male in slabotne, dovoli prednost nižjih carin kot drugim, večjim državam. Nedvomno je zasluga Avstrije, če je svet končno prelomil z edinim dosedaj veljavnim načinom sklepanja trgovinskih pogodb, ki so vsebovale odstavek, da pripade pogodbeni državi vsaka prednost, ki bi jo katerakoli obeh držav dovolila tretji. V poročilu mednarodne trgovinske zbornice londonski konferenci je avstrijski predlog uvedbe teh takozvanih prednostnih carin (Vorzugszölle) priznan kot upravičen za male države.

To so glavna tri vprašanja londonske konference s katerimi se bavijo zbrani zastopniki. Ozračje konference motijo neuspehi ženevskih razorožitvenih pogovorov, sklenjena pogodba štirih velesil, nevarnost evropskega in posebno nemškega fašizma, tako da bi se znalo zgoditi, da se taisto nezaupanje pojavi tudi med zastopniki držav na gospodarski konferenci. Potem pa bo očito, da ima svet računati najprej s krizo medsebojnega zaupanja in da ima preboleti v prvo to rano in šele nato zamore iskati ozdravitve gospodarskih razmer. Tako bo svet po londonski konferenci bogatejši vsaj za novo spoznanje, da brez zaupanja ni mogoča ozdravitev gospodarskih

razmer. Ustaliti se bodo morale tedaj politične razmere povsod po svetu, da bodo države zamogle verovati v zvestobo svojih sosed, da bodo upniki zopet zaupali dolžnikom, male države se lahko zanesle na svoje velike sovrstnice. Iskreno bi bilo želeli, da bi bila po londonski konferenci pot do tja pospešena in da bi bila svetu prihranjena razočaranja novih svetovnih pretresljajev in vojnih zapletljajev.

Prvi uspehi in neuspehi svetovne gospodarske konference v Londonu. Minuli teden je služil konferenci v to, da so posamezne države podale svoja stališča. Pri tem se je pokazalo, da obstojajo težkoče v vprašanju stabilizacije denarja. Stabilizaciji se protivi predvsem Amerika, ker se boji konkurence evropskega blaga. — Amerika je tudi skušala, da odstrani s programa konference vprašanje vojnih dolgov. Istočasno pa so zapadli junijski obroki, od katerih so evropske države vplačale komaj 8 odstotkov celotne svote. Proti pričakovanju izpad plačil ni vzbudil v Ameriki velikega odpora in protesta, kar smatrajo za znamenje, da bo Amerika vendar pripravljena urediti vprašanje vojnih dolgov na novi podlagi. — Obenem je bil na konferenci stavljen predlog, naj zbrane države sklenejo za dobo konference medsebojno carinsko premirje. Na predlog je pristalo do konca tedna 23 držav, dočim so si druge države pristop še pridržale. — Delo gospodarske konference je razdeljeno na dve komisiji: na finančno in valutno ter na gospodarsko in trgovinsko komisijo, ki bosta podrobno razpravljali o vseh aktualnih gospodarskih in finančnih vprašanjih.

V Nemčiji se pričena kulturni boj. V prvi polovici junija se je vršilo v Münchenu veliko zborovanje katoliških rokodelskih pomočnikov. Pomočniki so naštopili v rumenih srajcah, kar je takoj izzvalo odpor rujavih socialistov. Prišlo je do demonstracij in pretefov. Po poročilih francoskega in češkega časopisa je bil ob tej priliki od hitlerjancev ubit tudi nek katoliški duhovnik. Tudi v splošnem je opaziti, da prehaja narodni socializem v čisto protikatoliško fronto in da bo skušal svojo gnjev nad krščanskimi socialci v naši državi znositi na svojih katoličanih. In to v očigled skrajno domoljubnim in državotvornim priznavanjem katoliških škofov v dveh pastirskih listih, v katerih pozivajo vernike, naj služijo domovini v okvirju velikih zakonov verske svobode in verskega kulturnega delovanja. Katoliška cerkev v Nemčiji je ponudila novemu režimu vse svoje sile, da mu

služijo za vzgojo duševno in telesno krepkega ljudstva in za zgradbo močne nemške domovine. Hitlerjanci pa odpravljajo katoličane kot neljube sodelavce. Tako piše urednik glavnega hitlerjanskega glasila v Nemčiji v neki svoji knjigi: „Čisto naravno je bilo, da se je svoje dni vse, kar je imelo v Rimu še nekoliko značaja, uprlo krščanstvu. Zato je tudi čisto naravno, da se tudi germanstvo upira idejam, ki so prišle iz Sirije.“ — Ni torej dvoma, da hoče kljukasti križ boja s krščanskim križem. V tem boju pa bo nedvomno podlegel.

Nemirna Grčija. Na bivšega grškega ministrskega predsednika Venizelosa je bil izvršen atentat, predsednik je ostal nepoškodovan, njegova žena pa je hudo ranjena. Vlada je odredila strogo preiskavo, ki je odkrila, da so na atentatu soudeleženi visoki državni uradniki. V državi trajajo nemiri še naprej, sedanjemu režimu se predvsem upirajo višji vojaški krogi. Zato ni izključeno, da pride v Grčiji do novega državnega prevrata, nakar mu bo sledila diktatura. — Slika današnje Grčije je pač ista kot ostalih držav.

Kako je sedaj v Ameriki. Roosevelt je prevzel vodstvo Zedinjenih držav pred 10 tedni. Našel je naravnost obupen položaj: banke so se zapirale, krah in konkurzi so se množili. Industrija je bila na tleh, nad 10 milijonov je štela brezposelna armada. Državni zbor je izročil novemu predsedniku polno pooblastilo, da lahko sam ukrene kar je za obstoj naroda in države potrebno. Izročili so predsedniku vrhovno oblast nad vsemi bankami in nad vsemi zalogami zlata in srebra, brezobzirno je smel razpolagati z uradniškimi mesti in reorganizirati državno upravo, v njegove roke so položili usodo ameriškega poljedelstva in končno je postal še vladar vseh ameriških železnic in vseh vodnih sil. Novi predsednik je tako postal mož največjih pravic in največjih dolžnosti in ga mu med sodobnimi državniki ni enakega. Novi predsednik je najprej odredil delo za brezposelne s tem, da je ukazal izrabiti vodne sile ameriških jezer, pogozditi velikanske pokrajine, dovolil je točenje piva in zamislil novo cestno omrežje. Določil je poseben nadzorstveni odbor, ki naj bi preprečil škodljivo konkurenco v industriji. Končno je znižal vrednost dolarja za polovico s tem, da je vrgel v promet še enkrat toliko novega denarja. Imel je uspeh; v gospodarstvu se je začelo novo življenje. Industrija je dobila delo, cene surovin in poljskih pridelkov so se dvignile, brezposelnost se je znižala za dva milijona delavcev. — Seveda trdijo nekateri, da je to novo procvitanje

PODLISTEK

I. Čuček:

Žegnanje na Brnci.

(Konec.)

Kako zatega srca so ti ljudje, sem zvečer na žegnanjskem rajanju čudoma gledal in občudoval. Gneča, da se je vse trlo, godba, ples, veselo rajanje v veliki Governovi hiši je spravilo vso Brnco in vso okolico na noge pod svoj krov. Neutrudno so švigale uboge dečve z olom (pivom) med veselimi gosti, nihče jih ni nadlegoval ali lovil. Fantje zbrani na kupe so pili svoj vrč ola, mnogi pa še tega ne, ampak brezalkoholne pijače vseh mogočih vrst. Seveda kot Slovenec onstran meje nisem imel volje, saj je stalo pred menoj izborna pivo, ki je vsem tako dobro znano. Pregledal sem vse kote, kje je kaj pripravljeno za eventualni boj sredi noči enkrat, kje je oko postave in slične režijske priprave za „snimanje“ žegnovanjskega filma. Nikjer nič. Čudil sem se in ni mi šlo v glavo. Vprašal sem znanca, ali se bodo kaj vsekali, pa so me začudeno gledali, zakaj da bi se morali. Videl sem, da sem prišel med docela drug narod, ki je govoril sicer slovensko, ampak brez kolov in nožov in sličnih pripomočkov fantovske govornice. Toda to še ni vse!

Ko sem stal takole sredi vsega rajanja, pa užival njihovo veselje z njimi vred, mi vendar ni prišlo v glavo, da bi plesal. Prav za prav: do tedaj nisem znal. Nisem se mogel naučiti in konec. Ko me pobara neka dečva, brnški slavček, če bom kaj rajal, me je neverno pogledala, češ, da se šalim ali pa da mi je za

premalo. Da ne znam, kratkomalo ni verjela. Imela je nežne nožice in bal sem se, da bi jih pohodil in pretental s svojimi kompeti, zato sem se upiral. Ko le ni verjela, sem si mislil, doživi nesrečo, ako je že hočeš, jaz ne bom kriv. In povedla me je lepo notri v rajanje. Čudo veliko! Moje nerodne noge so oživele, kar čutil sem, kako postajam lahak in gibčen. Ne samo, da ji nisem stopil na čeveljčke, ampak še celo nasprotno: zaplesal sem docela pravilno prvič v svojem življenju! Takega čudeža si pač nikoli nisem predstavljal na tem žegnu. Doma sem že ugibal, kaj bom počel, kadar bodo drugi plesali, tu pa ti taka dečva Zofi meni nič tebi nič naredi iz mene plesalca, postavi svojevrsten rekord in spreobrne...! Temu sem se ves večer in vso noč smejal. Bolj ko sem znal, bolj sem silil notri v rajanje in moje veselje je bilo popolno. Toda tedaj se dvigne v dvorani hrup in kralav. V enem kotu se začne tisto znano mešanje in vrenje, iz katerega se izcimi potem delikt lažje ali težje telesne poškodbe... No, sem si mislil, še so fantje junaki na svetu, nocoj bo fletno? Vlekel sem na uho, kdaj se oglasi kak prepaden vzklík in stok, čakal, da se začne krepka beseda in toča. Toda prav ničesar nisem dočakal.

Ostalo je pri mešanju in že to nedolžno pomešavanje sem in tja je dobilo strašen naziv pretepa. Kakšen pretep neki! sem si mislil, eden je drugega malo prijel za ovratnik in mu z vneto besedo dopovedoval, da svoje Mojce ne da iz rok pri plesu, pa če se oni na glavo postavi. In zaradi tega sta nastali dve stranki, ena za to, da gre Mojca rajat tudi z drugim, ena, da ne. Obe stranki pa sta si bili edini in soglasni v tem, da se zaraditega ne sme nihče

natepsti. Med tem ko si fantje razlagali pojem plesne svobode, pod zvenečo šifro pretepa, se je vsa ostala dvorana mirno vrtela naprej, ko da sploh ni nič in kot da so na rivijeri v Palm Beachu kje... Večkrat so narasle diference do skoro nepremostljivega prepada, ampak nesreče ni bilo nobene. In tem miroljubnim ljudem je bilo še to preveč. Pozvali so oko postave, ki je posredovalo brez sledu orožja ter skoro razčistilo položaj. Končen efekt je bil le en nos, ki je kazal rahle sledove junaške krvi. Celo rajanje pa je pridobilo na čaru, ker so se fantje „tepli“. Brnčanom v čast pa moram še to povedati, da niti ti, za te kraje skrajno neolikano se vedeči fantje niso bili njihovi, ampak znani vročekrvneži tam nekje iz Grpič, ki so poskrbeli, da fantovska tradicija ni umrla...

Vse to nam priča, kako visoka je kulturna stopnja naših vrlih Korošcev in kako daleč smo še v gotovih ozirih za njimi mi, ki smo vendar v osrečju naše kulture in omike. Alkohol je seveda glavni krivec pri nas, tega nihče ne taji; premisliti pa moramo, da ve vsak otrok, kaj je to alkohol in da torej vsak ve, kakšne posledice ima ta narodna nesreča za prizadete. Vendar pa se mu vdajajo brez vsakih pomislekov. Sploh je srčna kultura koroških Slovencev na najvišji stopnji in to je eden izmed glavnih vzrokov, da Nemci kljub vsej nacionalni nestrpnosti gojijo do njih nehoče spoštovanje. Naši fantje na Koroškem so slovenskemu rodu v ponos, in dokler bodo rastle tako vrli in zavedni, ne samo kot Slovenci, ampak tudi kot ljudje, toliko časa se naša meja na severu ne bo premaknila niti za ped. Poplava alkohola bi gori ne uspevala, ker so vsi odločni abstinenti. Zato dosežajo uspehe, da se jim moramo diviti.

samo navidezno in da mu bo morala slediti še večja kriza, ker z natiskavanjem denarja ni pomagano. Amerika bo skušala pridobiti za ta svoj načrt še evropske države in bo zato izrabila londonsko konferenco. Nastane vprašanje, kaj z Ameriko in svetom, če Evropa ne bo pristala na ameriški predlog navideznega procvita.

Sv. oče o Slovencih. Nedavno je bilo 42 Slovencev iz Jugoslavije sprejetih pri sv. očetu v Vatikanu. Papež jih je nagovoril nekako sledeče: Sprejemamo vas z veseljem kot dobre sinove in hčere, kot zveste otroke, ki so prišli v jubilejnem letu obiskat svojega očeta. Sprejemamo vas z veseljem zlasti za to, ker ste zastopniki Slovencev — to ime pomeni veliko —, ker ste zastopniki onega naroda, ki je bil vedno zvesto udan rimsko-katoliški cerkvi in od katerega upamo, da bodo sinovi hodili po istih stopinjah, kakor so jih hodili njihovi očetje, da bodo zmagali sedanje in prihodnje težave. V dokaz naše posebne naklonjenosti vam podajamo čudodelne svetinje in želimo, da bi se njene milosti razlile na vas, na vaše sorodnike in prijatelje, na vse, katere zastopate.

Nemški pevci iz Jugoslavije v Celovcu. Minulo soboto in nedeljo so bivali v Celovcu nemški pevci iz Celja, Ptuja in Maribora. Ob prihodu na glavni kolodvor jih je sprejela večstotera množica in jih pristrčno pozdravila. O priliki bivanja v Celovcu so posetili tudi jugoslovanskega generalnega konzula dr. Miroševića-Sorgo, ki jih je ob tej priliki sledeče nagovoril: „Vesel sem, da vam odzdravim v vaših besedah. Člani nemške manjšine v Jugoslaviji ste in njena ter dolžnost slovenske manjšine na Koroškem je, da ustvarita vez prijateljstva med obema narodoma s tem, da odstranita vsako staro nezaupanje in ne sejeta novega razdora. Njuna najsvetejša dolžnost je, da sta most med dvema državama in v to dolžnost naj verujeta brez ozira na ovire, ki jih ustvarja dnevna politika danes v tej, jutri v drugi državi. Potem bo vaše delo plodonosno.“ — Sobotnega koncerta se je udeležilo lepo število Celovčanov, dočim je nedeljske prireditve motilo grdo vreme. — Koroški Slovenci si lahko štejejo v ponos, da smo storili prvi korak za tovrstno kulturno sožitje manjšine z materinskim narodom in se poseta nemških pevcev zamoremo samo veseliti.

Opozorjamo! Socialdemokratska stranka je izdelala spomenico, ki zahteva takojšnje sklicanje državnega zbora, in jo namerava predložiti zveznemu predsedniku. Za spome-

Zaradi tega incidenta pa se ni veselo razpoloženje na rajanju prav nič zmanjšalo, saj tako naglo kakor je prišel izbruh, je tudi ponehal. Ostali so čeli vsi stoli in ostali so čeli in zdravi vsi fantje, zato pa so odhajali šele proti jutru domov. Korošci so miren in tih narod, ker so preveč v delu, in to v resnem delu za svoj obstanek, da bi ne mogli biti drugačni. Kadar pa se morejo, in to je enkrat na leto, na vaški praznik, razveseliti, tedaj se razvesele za vse leto in vendar mine vse to tako lepo in mirno, kot da bi bila vsakdanja potreščina. Rajanje jim je pa v krvi in njihče ne pozna lepše in veselejše zabave, kot je ples ali rajanje. Med letom jim srce vedri njihova krasna pesem, večno lepa in sladka, na žegen se zavrtje — pa je vse zopet kot je bilo poprej. Veselo in zdravo in srečno...

Ko se je novo jutro prikradlo v bele domove, je bilo žegna že konec in življenje je zavzelo normalen potek. Prejšnja leta so imeli po dva dni rajanje, sedaj pa zaradi krize tega ni več. Prelepa pesem žegna in vsega, kar je z njim zvezano, a se ne da popisati, je minula — kot mal utrinek kometa v črni noči. Zopet je sijalo sonce z vsa radodarno dobroto na prelepo dolino, Jepa je bleščala v njem kot poprej, ko je napočil težki trenutek slovesa. Teško se poslavlja človek iz te prelepe dežele, težko čustvo mu leže na srce, ko se zave, da je prišlo slovo. To je edina neprijetna stvar tukaj gori, kjer je sreča doma in zadovoljstvo. Ure bivanja v tem rajju so bile seštete, potegnil nas je stroj domov — in prelepa Koroška njena čudovita Zilska dolina, ki nam je vtila v par kratkih urah toliko sreče, je ostala za nami do novega svidenja v bodočem letu.

nico pobirajo sedaj podpise posameznih oseb tudi med našim ljudstvom. Naša slovenska manjšina nima niti najmanjšega interesa na sklicanju delanezmožnega državnega zbora in zato njeni člani spomenice ne bodo podpisali. Osrednje vodstvo.

DOMAČE NOVICE

Položnice priložimo prihodnji številki ter prosimo vse one cenj. naročnike, ki so v zastanku z naročino, da isto poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. Položnic ne dobijo naročniki, ki imajo plačan list naprej.

Pokrčje—Dolina. Župni urad v Pokrčah naznanja, da se vrši letošnji cerkveni shod v Dolini v nedeljo, dne 2. julija. Priložnost za spoved na predvečer in od 6. ure zjutraj v nedeljo. Ob 8. uri je procesija z Najsvetejšim, nakar sledi pridiga in po pridigi slovesna sv. maša. Naj bi romarji tudi letos v velikem številu prihiteli k Materi v Dolini!

Krčanje. (Zborovanje socijev.) Znani „Arbeitersekretär“ iz Velikovca je imel na binškošno nedeljo shod pri Repiču na Krčanjah. Bil je to prvi tovrstni shod pri nas. Seboj je prignal nekaj mladih mestnih pubov, poleg njih se je zbralo še okrog 40 kmečkih delavcev in takih, ki uživajo občinsko podoro ali so navezani na milodare kmetov. Shodu je predsedoval načelnik tukajšnjega krajnega šolskega sveta posestnik pd. Doban. Na shodu so reševali krizo in sicer z natolcevanjem duhovnikov in kmetov, čes da so oni krivi vse krize. Po njih mnenju se naši duhovni vtikajo v politiko na prižnici in celo v spovednici. Pozabili pa so omeniti, da so danes že ovčji pastirji politikastri in da imajo pri raznih socialnih zavodih in kmečkih zastopih taki ljudje vajeti v rokah, ki nimajo nobenega pojma, s kakim trudom in težavami si mora gorski kmet priboriti trdi kruh in s kako muko zbira tiste šilinge za visoke občinske doklade in socialne dajatve. In pri tem mora gledati, kako se porabi največji del te svote za ljudi, ki nastopajo v povračilo proti kmetom in drugim davkoplačevalcem. Večina kmetov bremen ne zmore več in se mora zato zadolževati. Vrhutega jim je na durih dan na dan po pet in še več brezposelnih in drugih revežev bogveodkod, ki jih po naukih naših duhovnikov o dobrih delih usmiljenja in navodilih katoliške akcije noben kmet ne odslovi od hiše brez jedi ali pijače. Čudno je še to, da so pri imenovani hiši, kjer se je vršil shod, že drugi dan navrh morali poklicati duhovnika na spoved. Vrhutega pa poizveduje o shodu tudi orožništvo in sicer vsled strogih sedanjih odredb glede shodov. Vse to bodi našim udeležencem shoda v premislek in svarilo. Dejstvo je, da s stanovskim in političnimi hujskarijami slabih časov ne bomo izboljšali.

Celovec. (Hitlerjanski teror in drugo.) Naše mesto se med avstrijskimi mesti lahko ponaša z največjim številom pristašev hitlerjanskega gibanja. In ti niso nič manj drzni in teroristični kot drugod. V soboto, dne 17. t. m. je eksplodirala pred hišo, kjer stanuje krščansko-socialni dež. svetnik Leer, bomba, napolnjena z veliko množino ekrazita. Vse šipe na oknih so popokale in se vsule na cesto. Na kraju, kjer je bomba eksplodirala, je nastala velika luknja. Hudo poškodovana so tudi vhodna vrata. Atentatorjev še niso našli. — Minuli teden so izpustili iz zaporov deželnega sodišča nar. socialistični funkcionarje. Pred izpustom so podpisali izjavo, da se ne bodo udeleževali proti državi. Izpuščene je pričakovala pred sodnijo številna množica in jih sprejela z glasnimi „Heil“ klici in s pesmijo nemškega rajha. — Koncem minulega tedna se dospeli v Celovec na slanje celovškega pevskega društva tudi nemški pevci iz Celja, Maribora in Ptuja. Dočim je bil sprejem na glavnem kolodvoru prav lep je navdušenje pevcev in enega dela množice takoj poleglo, čim so se zaslišali prvi „Heil Hitler“ klici. Koncerta se je vsled skrajno slabega vremena udeležilo le manjše število meščanov.

Rute pri Bistrici. Dne 8. junija se je zbrala nad nami nevihta. Komaj po drugem gromu je že tresčilo v centralo družbe Bleiberger Union, odtrgalo dimnik in razdrlo 3 m² strehe.

Pri tem je trpela električna napeljava, izgorelo je mnogo žarnic in varnostnih gumbov. Pri posestniku Biceljnu, ki ima od centrale napeljano elektriko, je izgorela žarnica v radioaparatu, nekaj žice in vsi varnostni gumbi. Tudi oskrbniku centrale, ki stanuje v poslopju, je radio poškodovan, dočim strela ni poškodovala odprtega radia v bližini stanujočega penzionista in uradnika Jožefa Štefana. Vsi aparati so bile zvezani s centralo. Sedaj je streha spet popravljena, škode ni več posebne in radio-aparati že zopet dobro zabavajo in zabavljajo.

Šmihel pri Pliberku. (Razno.) Naš učitelj 4. razreda, po imenu Alfred Loser in rodod Kočevar bo moral delati nov program, ker s priključitvijo k Nemčiji ne bo nič. Pa je tako lepo pravil, kako bo v tretjem cesarstvu vse cenejši. Takšnemu bi bilo dobro, da pogleda v rajh in priporočali bi ga državi, da mu da potno dovoljenje. Potem naj bi nam povedal, kako dobro gre v rajhu nemškim kmetom. — V torek po Binkoštih smo spremili k zadnjemu počitku Rudolfovo Jero, katero so spoštovali vsi, ker je bila vyzgled pridne in verne žene. N. p. v. m. — Žitna polja kažejo prav dobro in če Bog da lepo vreme, bo letina kot že dolgo ne. Krme bo, mislimo, dovolj, če ne bo vreme kazilo spravljanje. Čebelice dobro nešo med, a slabo rojijo. Naša mladina pa se pripravlja na kmečki dan in tekmo koscev, ki bo letos menda v Globasnici.

Rožek. (Nov grob.) V četrtek, dne 8. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku 28 letnega orožniškega uradnika Antona Seidl-a, ki je nazadnje služboval v Volšperku. Pokojni je sin znane Seidlove družine na Bregu in brat našega župana. Bolehal je že dalje časa na želodcu, bil pred kratkim operiran v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu in umrl na posledicah. Prepeljali so ga v domači kraj. Pogreba se je udeležilo mnogoštevilno zastopstvo orožništva, požarna bramba z godbo in veliko domačinov. Na domu in na grobu so zapeli pevci nemškega pevskega društva v Vrbi. Domači č. župnik so ob odprtem grobu spregovorili v nemškem jeziku v duhu vere tolažilne besede vsem žalujočim zaostalim. Nato je govoril zastopnik Heimatbunda v dosti zmernih besedah, nato še zastopnik volšperškega pevskega društva in končno upokojeni nadučitelj Zwirn. Zadnji v svojem govoru ni mogel prikriti svoje nacionalne nestrpnosti („Als landgierige Feindeshand nach unserem Lande ihre Finger streckte, hast du mit deinem tapferen Knabenherzen dein Vaterhaus verteidigt und es rein erhalten, damit die deutsche Erde deutsch bleib“). Tej neokusnosti na kraju miru smo se čudili, besede gotovo niso bile nikomur v tolažbo. Menimo, da pokopališče ni kraj, kjer naj se spominjamo žalostnih časov in motimo mir svojih rajnih. Saj počiva na istem mirodvoru tudi mladi Habernik, katerega so volksverovci čisto po nedolžnem ustrelili, ko je sedel pri južini za mizo. — Želimo rajnemu večni mir, zaostalim pa naše odkrito sožalje!

NAŠA PROSVETA

To je naša mladina.

Veselje prevzame človeka ob pogledu na toliko mladega življenja med našim rododom. Veselje in trdna vera v lepšo bodočnost, ker jo bo ustvarjal mladi rod sam iz nagloblje misli in najpristnejšega narodnega čustvovanja. Ni čuda, če se počasi našim očetom in materam jasni pogled in izginja malodušje in nevera.

Dekleta v Selah. Pomenkovala so se dekleta o velikem dekliškem dnevu „deklet v maju“ v Dobri vesi, priklicala si marsikak lep spomin z bogatega dneva in si zatrjevale, da je obrodil bogat sad. Iz njega se je porodil letošnji dekliški dan v Selah. Razživel se je dekliški svet in se v velikem številu zbral v selskem rajju, da proslavi veliki praznik Gospoda naših src, da bo dal še zanaprej življenja in rasti v skrivnostnem ženskem svetu. Prišla so dekleta iz Libuč, Dobri vesi, Kaple, Apač, Galicije in vsega spodnjega Roža, največ pa je bilo seveda Selank. S pesmijo je zavladalo razigrano dekliško razpoloženje. Pri dekliški službi božji so se postavila s skupnim petjem, kar je dalo sv. daritvi izraz tople prisrčnosti ene same družine, združene v Gospodu. Vodi-

